

Az UNESCO és az NDK

Az NDK évente átlagosan 50 UNESCO-rendezvényen vesz részt. Az ország 5 éve tagja a szövetségnek, részt vesz minden olyan UNESCO-munkaprogram határozat megvalósításában, mely a szakmai továbbképzést, a tudományt és a kultúrát szolgálja. Az NDK aktívan támogatja a szövetség „A tudományos kutatók helyzete” című ajánlását. Az ország tudósi 5 nagy természettudományos programon vesznek részt, ezek: oceanológiai kutatások, nemzetközi víztani program, az „ember és a bioszféra”, a geológiai korrelációs-program, valamint program a tudomány és technika egységes információs rendszerének kialakítására.

Nagy érdeklődéssel kísérik azokat az UNESCO-törekvéseket, melyek a széles néptömegek kulturális és továbbképzési lehetőségeinek szabad és demokratikus útját előzzék. A Berlini Német Államkönyvtár, melynek csupán a nem szocialista országokban 950 üzleti partnere van, az elmúlt két évben 270 kortárs művet 13 kapitalista államba exportált. (BUDA-PRESS—PANORAMA)

HAZASSÁG

Szeged: Földi Ilés és Molnár Erzsébet Eszter, Csontos Lehel Imre és Szűki Anna, Szénási Ferenc Gyula és Kollár Irén, Kiss Viktor Győző és Papdi Erzsébet Ilona, Brunczik Géza és Cseh Márta, Somodi András és Vörös Annamária, Bartus István és Engli Mária, Arató István László és Nagy Katalin, Farkas Béla és Kozák Erzsébet, Jenei Gábor és Papp Terézia Erzsébet, Benkő Sándor Balint és Bácsi Ildikó, Buttas János és Kiss Ágota Julianna, Lénárd Mihály és Möriz Terézia, Bakos Mitter István és Vidéki Irénnek Irén, Sipos Istvánnak és Vercsényes Arának Rencsár Teréziának Gábor Antal, Endrey Viktor Gábornak és Czene Evának Bernadett, Császár Mihálynak és Gémes Erzsébetnek Tamás nevű gyermekük született.

SZÜLETÉS

Szeged: Terhes-Kiss Lászlónak és Ragó Mariának Marianna, Szegi Sándor Mihálynak és Vágvolgyi Ildikónak Ildikó, Kökény Miklósnak és Farkas Evának Eva Anita, Kiss Imrénének és Vincze Katalinnak Imre János, Bohota Györgynek és Pap Mária Matildnak Tünde, Szabó Lászlónak és Soós Evának Eva, Nórái Péter Pálnak és Kurucz Ilona Erzsébetnek Tamás, Csóti Józsefnek és Bartos Eva Piroskának József, Ott Endre Ferencnek és Katona Mária Etléknak Eva Anikó, Varga Sándornak és Hegedűs Eva Erzsébetnek Eva, Orsy Bélának és Lakatos Rozáliának Béla Gábor, Csábi Lászlónak és Rédei Agnes Mariannának Andrea, Szanka András Györgynek és Eynig Erzsébet Margitnak Ágota, Gulyás Tibornak és Hende Bernadettnek Gábor, Mező László Jánosnak és Molika Adriennek Zsuzsanna, Dimovits Mátyásnak és Nagy Borbálának Mátyás József, Boda Jánosnak és Nagy Katalin Erzsébetnek Tünde Erzsébet, dr. Bobvos Pálnak és dr. Kató Eva Mariannának Laura Eva, Papp Dezsőnek és Krabót Ilonának Róbert Dező, Pusztay István Vincének és Molnár Erzsébetnek Erzsébet Ildikó, Avramov Ilésnek és Farkas Olgának Gerő, Szabó Pálnak és Soós Ilonának Róbert, Tóth Lászlónak és Barna Rozsának Bernadett, Hegedűs Zoltánnak és Szilj Zsuzsannának Szilvia, Kotogán Ferencnek és Orosz Eva Juliának Renáta, Pinter Ferencnek és László Irénnek Ferenc, Mihály, Bodó Géznak és Kőszó Arának Csaba, Metenyka Jánosnak és Molnár Irmának Krisztina, János, Nagygyörgy Györgynek és Csányi Rozáliának Rozália, Tímea, Bodor Ferencnek és Farkas Mártának Ferenc Krisztina, Mészáros Lajos Antalnak és Magony Ilona Annának Andrási Mihály, Szűcs Sándornak és Abraham Mária Piroskának Ágnes, Gaál Józsefnek és Császár Olgának Judit, Kiss Sándornak és Bakos Margitnak Mónika, Baló István Lászlónak és Kormányos Zsuzsannának Gábor István, Németh János Lászlónak és Holl Margitnak Gábor János, dr. Dékány Antalnak és Bába Györgynek Áida Mária, Vella Károlynak és Szabó Ilonának Bernadett Márta, Nikkel Józsefnek és Tóth Editnek Edit, Barna György Lászlónak és Molnár Evának Anita, Kapitány Zoltánnak és Bajusz Györgyi Veronikának Máté Zoltán, Oltványi Józsefnek és Límab Gabriella Magdolnának Szabolcs, Gyarmati Györgynek és Seiben Magdolnának György, Weiser István Sándornak és Solymossy Ilona Mariának Péter József, Takács Lajosnak és Tóth Mária-

Madárles a szikesen

Szerencsés véletlenek találkozásának eredményeként eléggé változatlan állapotban maradt fenn, a szegedi Fehér-tó szomszédságában, egy kis szikes terület. Nagyjából még az „Ös-Fehér-tó” jellegzetességeit mutatja. Természetesen csak az olyan nedves nyarakon, mint az ideai, mert a vízlevezető árkok a csapadékok gyorsan levezetik. Ha nincs vízútán-pótlás szinte napok alatt kiszárad a táj, elnéptelenednek a madártanyák.

Érdekes, hogy a forgalmas útvonalak közelsége ellenére is mennyire kedvelik a madarak ezt a helyet. Még madárritkaságok is elfordulnak. Július első két hetében két batla tartózkodott itt. Az egyiptomiak szent ibisz madarának e rokona hazánkban igen ritkán kerül szem elé.

Július közepén, egy meleg nyári nap délutánján látogattuk meg a kis szikeset. Ez az időszak a madáréletben már a költési periódus végét jelenti. A fészkek elhagyottak. A kikelt fiókák java része önállósította magát.

Célunk felé közeledve minden felől halljuk a magyar szántóföldek kedves madarának, a mezei pacsirtának dallamos hangját.

Néhány nagy, vízzel telt kubikgödör partján két billegető cankóval találkoztunk. A folyók, tavak madarai ők. Itt csak kóborolnak.

Még el sem érjük a szikes szélét, két gullpán repül egyenesen felénk. Fejünk felett keringve szüntelenül és izgatottan hallatják flótázó hangjukat. Bizonyára késői költésből származó, még röpképtelen fiókákat féltik. Alföldi szikesek e jellemző madara egykor szép számban költött a Fehér-tón. Ma örülünk, ha egy-két család itt fészkel.

Nagyot kanyarodva, a szikes szélén húzóódó töltésen megyünk tovább, hogy agulipánokat ne zavarjunk. Innen, mint egy kilátóból, áttekinthetjük az egész tájat. Haragoszöld, térdig érő, összefüggő sásos van előttünk. Itt is meglepetés ér bennünket. Néhány üstökös gém kel fel a sásból. Távcsovünkkel alaposan átpaszta- tázva a területet, megállapítjuk, hogy mintegy 30–40 példány tartózkodik a növényzetben. Nagy szám ez a szikes terjedelméhez és a madár ritkaságához képest. Gyönyörű látvány, amint a tyúknagyságú fehér-sárga madarak szárnykapva, kiemelkednek a hullámzó zöld

sásosból. Ugyanitt számos bakcsót látunk tevékenykedni. Ugyszólván mind az anyányi fiatalok barna, fehérpöttyös tollruháját viseli még. Mindkét madárfaj a közeli Sasér rezervátum Tisza menti erdejének fáin telepesen fészkel.

Bíbicek keringenek, síró hangon kiáltva nevüket. Mintegy félszáz danksirály csapong alacsonyban. Rajzó rovarokra vadásznak. Megkapó légi mutatvány. Nyilaló és buko repüléssel, hirtelen fordulatokkal, sűrű tömegben kavarog a sok madár. És sohasem ütköznek össze!

Szüntelenül hangoztatott, éles „tjik-tjik” vészkiáltással repül felénk egy pirosalábú cankó. Ez is a fiókáit félti.

A Fehér-tó széléhez érkezünk. Embernél magasabb nádtenger áll a partján. Benne nádírigó recsegetti „karakara, kvik-kvik” strófiát. Szegélyében víztyúk pittyeg, szárcsa csikorog.

Újra a mocsárvilág felé fordulunk. A szürkés-fehéres felcserepesedett talajú laposokat, a fehéren világító vakszikfoltokat, a körülöttük sárgára égett füvet vesszük most szemügyre.

Négy apró madár villan el egy távolabbi vakszikfolt fölött. Leszállnak. Távcsovünkkel szemlélve szinte gurulni látszanak a földön. Kis lilék. Jellegzetes szikeslakók ők is.

Alkonyodik. Egyre nagyobb a Fehér-tó felé irányuló madármozgás. Hoféher kiskócsag csapat húz át felettünk. Jókora szürke gémekek eveznek méltóságteljesen a magasban.

Hatalmas, cseppalakú folt közeledik sebesen az égbolton: ezernyi seregélyből összeverődött csapat igyekszik éjszakázni a nádasba.

A madarak elcsendesednek. Utolsóként a nagy póli melankólikus „pó-li, pó-li” hangját halljuk. Kisebb csapatuk ereszkedik le a semlyékre. Itt pihennek a sötét órák alatt.

Elhagyjuk ezt a különleges madárpáradicsomot, apró maradványát a régi végtelen szikes pusztának. Edigi fennmaradását valószínűleg a véletlennek köszönheti. Értékes, jellegzetes környezetrendszerének a fenntartása, megismerése azonban már a mi tervszerű feladatunk kell, hogy legyen. Ezért fordít háborítatlanságának megőrzésére egyre nagyobb gondot a természetvédelmi hatóság.

Dr. Marián Miklós

Az életbiztosításról

L. B. szegedi olvasónk az életbiztosítási összeg felvételére jogosultak köréről kér tájékoztatást. Szeretné tudni, hogy ha a biztosított meghal, kinek jár a biztosítási összeg.

A biztosítás célja, hogy váratlan baj esetén anyagi támogatást nyújtson. Különféle személyi biztosítási módokat lehetőséget nyújtanak arra, hogy a szerződés értelmében a hozzátartozókról lehessen gondoskodni. Ezért aki életbiztosítási szerződést köt, annak tudnia kell, hogy az életbiztosítási összegre nem minden esetben érvényesek az örökösödési szabályok. A rendelkezések szerint az életbiztosítás összege a szerződésben megjelölt kedvezményezett személyt illeti meg. Az életbiztosítás kedvezményezettjét a biztosított nevezheti meg. A biztosítási szerződésben általában külön rovat található erre a célra. Amennyiben a biztosított kedvezményezettet nem jelöl meg, akkor a törvényes örökös kapja a biztosítási összeget.

A legelterjedtebb személyi biztosítási forma a Csoportos Élet- és Balesetbiztosítás (CSEB). Ennek a biztosítási formának a kedvezményezettje: az együttélő törvényes házastárs — ennek hiányában a törvényes örökös. A CSEB-tagnak érdeke, hogy ha a biztosításával életjáról, szüleiről vagy egyéb hozzátartozójáról akar gondoskodni, a biztosítás megkötésekor közölnie kell ezt

a szándékát, s kérni, hogy a kedvezményezett személy nevét írják rá a biztosítási ajánlatra.

Abban az esetben, ha a családi vagy egyéb körülmények változásával a biztosított módosítani akarja eredeti szándékát, akkor azt írásban kell bejelenteni. A bejelentést az Állami Biztosítónak annál az egységnek kell eszközölni, ahol a biztosítást kezelik. Lényeges feltétele a kedvezményezett megváltoztatásának, hogy az írásos bejelentést két tanú aláírásával kell hitelesíteni. Ezt a változást a biztosító illetékes egységénél a követvényen, CSEB-tagkönyvön is át kell vezetni. Olyan esetben például, ha a CSEB-tagnak a halála időpontjában nem volt törvényesen együttélő házastársa, gyermeke, akkor a biztosítás alapján kifizethető összeget a törvényes örökös (örökösök) kaphatja meg. A törvény előírása szerint ilyen esetben a szülők fele-fele arányban részesülnek a biztosítási összegből, függetlenül attól, hogy az ana és az anyja milyen viszonyban vannak egymással, vagy milyen viszonyban voltak az elhalt biztosítottal.

Dr. V. M.

A czorsztyni tenger

Czorsztyn körzetében vadregényes környezetben óriási vízgöyjtő épül. A víztároló terve már fél évszázaddal ezelőtt is felmerült, de akkor a természetvédelmi szakemberek ellenezték, bár a víztároló építését az országgyűlés, a Lengyelországban ma meglévő víztároló együttes úrtárgyvízgöyjtő megépítésével lesz gazdagabb a táj, anélkül, hogy ártana a környezetnek.

A terv megvalósításának elhúzóadásában nagy szerepe volt annak is, hogy az érin-tett körzetben két, műemlékekben rendkívül gazdag falu van, Frydman és Dešno — utóbbiban látható a világ egyik legértékesebb műemléke, egy gótikus fatemplom. A problémák időközben megoldódtak: a két falut ja, hogy a Vistula szintje magas földszáncal védik meg az esetleges vízelöntéstől. A a folyót állandóan hajózható „czorsztyni tenger” felépitése mellett szolt az is, hogy a

tárolóban még tiszta, azipar által nem szennyezett vizet lehet gyűjteni, espedig nem kis mennyiségben. A tároló elött is felmerült, de akkor a természetvédelmi szakemberek ellenezték, bár a víztároló építését az országgyűlés, a Lengyelországban ma meglévő víztároló együttes úrtárgyvízgöyjtő megépítésével lesz gazdagabb a táj, anélkül, hogy ártana a környezetnek.

A terv megvalósításának elhúzóadásában nagy szerepe volt annak is, hogy az érin-tett körzetben két, műemlékekben rendkívül gazdag falu van, Frydman és Dešno — utóbbiban látható a világ egyik legértékesebb műemléke, egy gótikus fatemplom. A problémák időközben megoldódtak: a két falut ja, hogy a Vistula szintje magas földszáncal védik meg az esetleges vízelöntéstől. A a folyót állandóan hajózható „czorsztyni tenger” felépitése mellett szolt az is, hogy a

Gémes Eszter:

Mindig magam

86.

Elsőször leszűdtük a cserepet. Az oszlopok mellé egy és fél téglát szögeket kezdtünk rakni felfelé, fél méter magasságban végig, ahol oszlop nem kellett, ott is. Azután ment a vályog sorosan, sárral odahizlaltuk a téglá irányába. Amennyire szándékom volt megemelni a gangot, egyenesre felállványoztuk. Jól megnézegettük, girbe-gurba ne legyen, úgy raktuk aztán az oszlopokat tovább. Raemeltük a szemöldökfát, és mehetett rá a cserep.

Mikor felraktuk, kimentem a szegedi útra, onnan néztem, milyen pofát vág a házam. Kebelem dagadozott, majd szétestem az örömtől. Elgondoltam, de sok ember keresi a boldogságot, aztán észre sem veszi, hányszor megy el mellett, Estére kelvén olyan voltam, mint a sárból kihúzott gyermek. Még a mesterem is úgy nevette. Egy méter magasban húzódtott végig a fal, amelyre 30 centi széles gyalult deszka volt téve. Ezt lefestettem, meg az oszlopokat is, levélzöldre. Cserepes virágok végig rajta, lent a fal tövében végig. Csodálatos volt, pedig szegény voltam! Jártak hozzám, mert bizony nem egették máshol a lámpát. En pedig éjjel előtt soha le nem feküdtem, varrtam, ők meg kártyáztak.

A mellettem való házban lakott egy öregegy, nálam nem volt öregebb. Az anyjával meg a mostoha apjával lakott. Azok is jártak át, de én őket is úgy kezeltem, mint a többi. Kértem,

tudakozóm, komendálóm mindig volt. Persze nem a szépségemért, hanem a mi fajtáink közt jó partnak számítottam. Dolgos, varr, télen-nyáron keres, nem csapongol, háza van, gyereke nincs. Mi kell egyéb? A 200 pengő adósságom megvolt, de úgy gondoltam, annál előbbvalók is vannak. Ezt az idős legényt Bozó Pálnak hívták, az anyja dicsérgette. Azért iszik, mert a mostohaja mindig bántja.

Fél ház, 300 négyzetöglő porta a tied mellett, milyen jól passzolna.

— Etel néni! Fel se hozza nekem! Látja, senkihez sem megyek. Látja, a nyugalmam, a munkám után gyarapodok, semmilyen aranyos emberre fel nem cserélném.

Sokszor úgy fájt bánatot okozni azoknak, akiket láttam, hogy jóravalók, meg szeretnék is. Még ezen az őszön vettem egy malacot, korán költöttem csirkéket (igaz, lakószobámban neveltem). Majusra eladtam őket, és egy új biciklit vettem, 167 pengőért. Eddig nem volt biciklim. Anyámék felé jöttem vele haza. Őcsém, meg a húgom tanítottak kerékpározni. Szépen felültem, ők elől-hátul fogták és tologattak. Nekem nagyon ízlett! Azt mondja egyszer a húgom:

— Ez így soha meg nem tanul (38 éves voltam), csak itt tehénkedik a biciklin, mi meg le, s fel tologatjuk. Otthagytá, de azt nem tudtam, hogy az ablakon lestek. Volt egy kis domb, onnan próbálgattam legurulni. Keztem aztán sejtetni, hogyan kell. A mellettlünk levő országuza kimentem, felültem. Hajts! Haítottam is ész nélkül, de leállni nem tudtam. Már vagy hat kilométert hajtottam, akkor váll és nyak közt neki-szaladtam egy akácfának. Nem is kell írni, el-ajultam. Meddig feküdtem ott, nem tudom. A kerékpárnak nem lett semmi baja, úgy toltam haza, de az a vállam most is csapott.

Mindégy. Ezt meg kell tanulni. Másnap a nemzetközi úton mentem hazafelé, de meg a ludak elől is leszálltam. Eszembe jutott, öregek, fiatalok bicikliznek, csak én volnék az a gyáva? Nem

tudtam a kormányt sem kezelni, a pedált is előre-hátra, csak úgy menekültek előlem a szembejövők. Ahová néztem, oda hajtottam. Ha fáradt nem, annak, ha vízbe néztem, bele, ha emberre néztem, rá. Ezen aztán úgy segítettem, csak oda néztem, ahol haladni kellett a biciklinek. Mikor először a fának nekimentem, úgy megütöttem magam, hogy azt mondtam, nem ülök rá többet, visszaviszem a biciklit Poppárnak. Még ha mind nem is adja vissza a pénzem, ott-hagyom.

Ahogy próbálgattam, mindig jobban-jobban ment. Sándorfalvához úgy két kilométernyire volt a kanális. Jó gyepek részei voltak neki. Vasárnap délután eltáloztam, kimegyek oda tanulni. Ott a világon senki sem jár. A kanális mellett nagyon jó, sima gyalogút volt, de oda nem mertem bemenni, mert ha a kanálisra nézek, menthetetlenül beleszaladok. A külső gyepon próbálgattam. Egyszer csak látom, jön Bozó Pali Mondom:

— Minek jöttél ki?
— Tanítom biciklizni.
— Tovább egy szálát se, gyerünk haza. — Majd én itt, előtte tápázkodok, esek, kelek? Eppen ez hiányzik nekem. Aztán úgy, hogy ne vegyék észre, kimentem egyedül. A gyepon legelt egy csapat lúd, közéjük néztem, közéjük is mentem. Egynek eltört a lába. Kijött a gazdája — Fizesse meg a ludat!
— Megfizetem, de el is viszem a libát.
— Jaj, ez a jó tojó, jó ülős ludam! — Ismerem az asszonyt, azt mondom neki:
— Vigyük be a ludat. Az ő lábához választunk tányéricszárát, kibelevzük, félbe hasítjuk. Belefogjuk a lúd lábát, betekerjük ronggyal, ha összeforr, akkor rendben lesz minden. Jó?
— Jó — feleli.

Tudtam, hogy összeforr, a baromficsont könynyen forr.

(Folytatjuk.)